

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

MINISZTER

irómanyszáma:

K/13160/1

Érkezett: 2013 DEC 11.

Iktatószám: NGM/26529/2013

Válasz a K/13160. számú írásbeli kérdésére:
„Miért hagyja futni az adócsalókat a NAV?”

Dr. Szél Bernadett és Vágó Gábor (LMP)
országgyűlési képviselő

Budapest

Tisztelt Képviselő Asszony!
Tisztelt Képviselő Úr!

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) vezetése valóban tárgyalt a „Fórum az Alapvető Élelmiszerek Áfájának Csökkentéséért” elnevezésű szerveződéssel, amely megbeszélésen a Fórum titkára – Torba Tamás – általánosságban az áruházláncok adócsaló magatartásáról, valamint az áfa-csalásban érintett áruk forgalmazásának terjedéséről tájékoztatta a NAV vezetőit. A megbeszélésen részt vevő adóhivatali vezetők hiányolták a tájékoztatóból azokat a konkrét adatokat, amelyek alapján lehetőség nyílt volna akár ellenőrzési, akár bünyügyi eljárás megindítására. Erre vonatkozóan Torba Tamás információval nem tudott szolgálni, kizárólag általános érvényű információkat közölt az adóelkerülő magatartást tanúsító áruházláncokról. Az egyeztetésen a NAV vezetői hangot adtak azon álláspontnak, miszerint az áfa-csalás nem áruházlánc specifikus, megjegyezték azt is, hogy amennyiben a beszállítói láncolat tekintetében információk merülnek fel az áfa-csalásra, az nem jelenti automatikusan azt, hogy az áruházlánc „adót csal”.

Tekintettel arra, hogy Torba Tamást a fenti megbeszélésen a NAV vezetése konkrét ellenőrzési és bünyügyi eljárásokról nem tájékoztatta, így nem tudhatta, nem tudhatja, hogy a NAV adószakmai szakterülete már 2011 augusztusa óta több olyan ellenőrzési akciót is szervezett a vámszakmai, valamint bünyügyi szakterülettel közösen, amelyek kifejezetten a legnagyobb kiskereskedelmi láncok ellenőrzésére irányultak. A NAV előtt sem volt ismeretlen, hogy azok az áruk, termékek, amelyek vélhetően adóelkerülő magatartással érintetten hazánkba bekerülnek, hosszabb vagy rövidebb láncolaton keresztül eljutnak valamilyen kiskereskedelmi egységig, ahol a végső fogyasztók megvásárolhatják azokat.

Éppen ezért 2011. augusztus hónapban ellenőrzési akciót rendeltek el, amelynek célja több meghatározott termékkör (tej, étolaj, kristálycukor, rizs, LCD televíziók, táblagépek) kereskedelmi láncolatának feltérképezése, a piac tisztítása, illetve további ellenőrzésekhez szükséges adatgyűjtés volt 7 nagy multinacionális áruházláncnál. Az áruházláncoknál rendelkezésre álló adatok alapján 49 beszállítót jelöltek ki további ellenőrzésre, amely vizsgálatok során a láncolat végigkövetése volt az alapvető feladat.

Ezzel párhuzamosan a vámszakterület munkatársai a Brevetési Főigazgatóság állományával közösen mélyszégi ellenőrzéseket hajtottak végre az áruházláncok logisztikai központjainál, ahol a ki- és beszállítást vonták ellenőrzés alá. Az összegyűjtött adatokat, valamint a beszerzett dokumentumokat az Árumozgás Ellenőrző Nyilvántartó rendszerben rögzítették, amelyek a további utólagos kockázatelemzést, valamint bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzések elrendelését alapozták meg.

Az akció tapasztalatai alapján egy további olyan akciót is elrendeltek, amely a fenti legnagyobb kiskereskedelmi láncokat érintette, illetve 2012. év során az adóhatóság koncentrált ellenőrzés-sorozatát végzett egy multinacionális kereskedelmi láncnál, amely során a logisztikai központjánál, illetve valamennyi áruházánál mélységi ellenőrzések keretében végzett szállítmány-ellenőrzés alapján utólagos ellenőrzéseket megalapozó adatgyűjtéses vizsgálatokat kezdeményezett az adóhivatal.

Fentiek alapján is látható, hogy a NAV már jóval a Fórum jelzését megelőzően fokozott figyelmet fordított a kiskereskedelmi láncolatok ellenőrzésére, amely során azonban szembesült azzal a ténnyel, hogy a multinacionális kereskedelmi láncok részvétele az adóelkerülésben rendkívül nehezen bizonyítható, hiszen jelentős részben állandó beszállítókkal, keretszerződésekkel rendelkeznek, a közvetlen beszállítóik adóhatósági kapcsolatai kifogástalanok, a csalás nem ezen a szinten következik be, hanem a láncolat alsóbb szintjein. Ez utóbbi szinteken a szükséges megállapításokat a NAV megtette és a jövőben is megteszi, ezzel azonban még nem nyer igazolást a kiskereskedelmi lánc adócsalásban történő részvétele, érintettsége.

Az egyeztetést követően, a bünyügyi szakterület felvette a kapcsolatot, illetve több ízben tárgyalt a „Fórum az Alapvető Élelmiszerek Áfájának Csökkentéséért” szervezet képviselőivel tekintettel arra, hogy az egyeztetésen sem konkrét – a büntetőeljárás megindításának alapját jelentő – információ, sem konkrét adózó(k) neve nem hangzott el.

Mint ahogy már említettem a NAV valóban rendelkezett arra vonatkozó információkkal, hogy a „nagy” áruházláncok polcain található áfa-csalásban érintett termék. A gyanú, illetve az erre vonatkozó jelzés azonban önmagában még nem bizonyíték az adóelkerülésre. Annak igazolása érdekében került sor azon akciókra, amelyek az egyes áruházláncokat érintették, és amelyekről a válasz bevezetőjében részletesen írtam.

Az adóhivatalnak jelen pillanatban nem áll rendelkezésére olyan bizonyíték, amely alapján egyértelműen és általános érvennyel kijelenthető lenne, hogy az áruházláncok törvénysértő módon tevékenykednek. Az ellenőrzések során nem keletkeztek olyan információk, amelyek kétséget kizáróan igazolták volna azt, hogy az áruházláncok áfa-csalásokban vesznek részt, áfa-csalásokban közvetlenül érintettek. Ezért nyilvánvaló módon ilyen tevékenységben résztvevő adózókat sem áll módomban megnevezni. Erre az adótitokra vonatkozó előírások miatt információ birtokában sem lenne lehetőség.

A bünyügyi szakterület eljárására nem a „NAV illetékes vezetőinek felkérése alapján”, hanem a büntetőeljárásról szóló törvény 170. § (1) bekezdésében meghatározott módokon – például feljelentés – kerül sor. A nyomozó hatóság tevékenysége felett érvényesülő felügyeleti jogot a büntetőeljárásról szóló törvény 28. §-a alapján az ügyész gyakorolja. A felügyelet magában foglalja a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott körben az utasítás adás jogát is. A NAV vezetőinek – így az elnök – feladatait is jogszabály határozza meg. Jelenleg egyetlen jogszabály sem biztosít sem az elnök, sem pedig a bünyügyi szakterület felső vezetői részére olyan jogosítványt, amelynek alapján a NAV bünyügyi szakterületét „felkérhetné” intézkedésre.

Amennyiben a NAV valamennyi szakterületének részvételével lezajlott átfogó ellenőrzés sorozat bűncselekmény gyanúját tárta volna fel, azaz olyan konkrét adat jutott volna a nyomozó hatóság tudomására, amely alkalmas a bűncselekmény gyanújának megalapozására, úgy a NAV a büntetőeljárásról szóló törvény 6. § (1) bekezdése alapján köteles lett volna gondoskodni arról, hogy a büntetőeljárás meginduljon.

Budapest, 2013. december „10”.

Tisztelettel:

Varga Mihály

